

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 02-11-2021 r.

Marcin Wiącek

XI.518.1.2019.ASZ

**Pani
Anna Schmidt
Pełnomocnik Rządu
do Spraw Równego Traktowania**

**Krajowy Koordynator Realizacji
Krajowego Programu
Przeciwdziałania Przemocy
w Rodzinie**

ePUAP

Szanowna Pani Minister,

W związku z przedstawieniem projektu ustawy o zmianie ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. 2021 poz. 1249, t.j.; dalej jako: „u.p.p.r.”)¹, działając na podstawie art. 16 ust. 1 w zw. z art. 17b pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz.U. z 2020 r. poz. 627, ze zm.; dalej jako: „ustawa o RPO”), niniejszym przedstawiam swoje stanowisko w odniesieniu do planowanych zmian w systemie przeciwdziałania i zwalczania przemocy domowej, z prośbą o odpowiednie uwzględnienie.

Jednocześnie, w związku z niedawnym objęciem przeze mnie urzędu Rzecznika Praw Obywatelskich, **pragnę zapewnić o moim przywiązaniu do idei stworzenia kompleksowego i efektywnego systemu ochrony przed przemocą domową gwarantującego, że wszystkie osoby jej doświadczające uzyskają niezbędne wsparcie, a sprawcy przemocy w związkach bliskich – w jakiegokolwiek jej formie: psychicznej, fizycznej, seksualnej czy ekonomicznej – nie unikną kary za zachowania wobec osób najbliższych.** Dlatego z zadowoleniem odnotowuję wiele z projektowanych zmian, tym bardziej, że odpowiadają one szeregowi rekomendacji formułowanych przez RPO od wielu lat.

¹ Dostęp pod adresem <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12351802/katalog/12819749#12819749>.

Przed wszystkim pozytywnie należy ocenić zmianę tytułu ustawy w wyniku zastąpienia pojęcia „przemocy w rodzinie” „przemocą domową”. Zapewnia ona właściwe spojrzenie na podmiot, który powinien podlegać ochronie przed przemocą, tj. jednostkę jej doświadczającą, a nie rodzinę *per se*, w której przemoc występuje. Zarówno osobami doświadczającymi przemocy w związkach bliskich, jak i jej sprawcami są bowiem konkretne – indywidualne – osoby, a jej przyczyną nie są dysfunkcje rodziny jako podstawowej komórki społecznej – te mogą być jej rezultatem, a utrwalone stereotypy na temat panujących stosunków społecznych i roli, jaką pełnią w nich kobiety i mężczyźni, zwłaszcza w przypadku przemocy wobec kobiet.

Z satysfakcją przyjmuję także, postulowane od lat przez Rzecznika Praw Obywatelskich, proponowane objęcie definicją przemocy domowej przemocy ekonomicznej, a także poszerzenie zakresu podmiotowego zastosowania u.p.p.r. przez objęcie nim – w przypadku osób stosujących przemoc – nie tylko „członka rodziny” w rozumieniu art. 115 § 11 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz.U. 2020 poz. 1444, t.j.), ale także byłego partnera lub męża, z którym ofiara nie zamieszkuje lub nie prowadzi wspólnego gospodarstwa². Pozytywnie należy ponadto ocenić umieszczenie w kręgu beneficjentów ochrony przed przemocą domową „osoby pełnoletniej lub małoletniego, którzy doznają przemocy domowej”, „małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej” oraz „osoby pełnoletniej lub małoletniego, co do których istnieje podejrzenie, że doznają przemocy domowej od osoby stosującej przemoc domową”.

W odniesieniu do rozwiązań instytucjonalnych zaś pozytywnie oceniam planowaną standaryzację podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej³, wprowadzenie obowiązkowych szkoleń dla członków zespołów interdyscyplinarnych oraz zwiększanie liczby przedstawicieli organizacji pozarządowych w Zespole Monitorującym do spraw Przeciwdziałania Przemocy Domowej⁴.

Pomimo powyższego **nadal identyfikuję określone systemowe niedostatki** konsultowanego projektu ustawy nowelizującej, tym samym **mechanizmu**

² Zob. m.in. wystąpienie RPO do Prezesa Rady Ministrów z 28 stycznia 2019 r. w przedmiocie poprawy skuteczności systemu ochrony osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, XI.518.1.2019, dostęp pod adresem: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/rpo-do-premiera-propozycje-zmian-przemoc-w-rodzynie> oraz Raport alternatywny RPO dla GREVIO, dostęp pod adresem: <https://bip.brpo.gov.pl/pl/content/pytania-i-odpowiedzi-konwencja-stambulska-raport-rpo-dla-grevio>.

³ W kwestii standaryzacji zasad i trybu przyjmowania do specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie Rzecznik Praw Obywatelskich zwracał uwagę w wystąpieniu z 24 listopada 2017 r. III.518.16.2016.

⁴ Znaczenie Zespołu Monitorującego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie dla realizacji przez państwo obowiązków z zakresu przeciwdziałania i zwalczania przemocy domowej RPO podkreślił w wystąpieniu do Krajowego Koordynatora Realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie z 25 lutego 2021 r., XI.518.1.2019, dostęp pod adresem: https://bip.brpo.gov.pl/sites/default/files/Do_Pelnomocnik_Rownego_Traktowania_25.02.2021.pdf.

przeciwdziałania przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, na które uwagę zwracam Pani Minister poniżej.

1. Brak uwzględniania perspektywy płci w podejściu do przemocy domowej

Jako organ stojący na straży wolności i praw człowieka i obywatela określonych w Konstytucji oraz w innych aktach normatywnych oraz jako niezależny organ ds. równego traktowania w rozumieniu ustawy z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz. U. z 2020 r. poz. 2156, t.j.) jestem głęboko przekonany o wadze przeciwdziałania przemocy w związkach bliskich, stanowiącej jeden z najpoważniejszych przejawów naruszeń podstawowych praw i wolności człowieka. Obowiązek skutecznej prewencji i zwalczania tego zjawiska ciąży na organach władzy publicznej na podstawie aktów prawa międzynarodowego ratyfikowanych przez Polskę, m.in. Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284, z późn. zm.) oraz Konwencji Rady Europy o zapobieganiu i zwalczaniu przemocy wobec kobiet i przemocy domowej, sporządzonej w Stambule dnia 11 maja 2011 r. (Dz. U. z 2015 r. poz. 961; dalej jako Konwencja stambulska).

Z powyższych względów jest konieczne, **by instytucje państwowe wypełniały swe zobowiązania w przedmiocie przeciwdziałania przemocy domowej** i oferowały osobom jej doświadczającym kompleksową pomoc **uwzględniając, że w przypadku kobiet ta i inne formy przemocy ze względu na płeć są wyrazem nierówności płci**. Statystyki wyraźnie to potwierdzają, mimo że z pewnością nie oddają rzeczywistej skali zjawiska i nie obejmują wielu zachowań i zdarzeń, które powinny być uznawane za przejaw przemocy domowej⁵. Według dostępnych danych, ogólna liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie wyniosła w 2019 r. 227 826, z czego zdecydowaną większość stanowiły kobiety (124 382 w porównaniu do 39 625 mężczyzn i 63 819 dzieci). Z kolei wśród zatrzymanych sprawców przemocy w rodzinie przez jednostki policji zdecydowaną większość stanowili mężczyźni (16 647 w porównaniu do 606 kobiet)⁶. Nie negując zatem, że sprawczyniami przemocy domowej i przemocy w bliskich związkach są także kobiety, pragnę zwrócić uwagę, iż skala przemocy doświadczanej przez kobiety, w szczególności w związkach bliskich, oraz wyraźnie określona płeć sprawców (męska) i osób doświadczających przemocy (żeńską) potwierdzają, iż przemoc w rodzinie (domowa) jest

⁵ Zob. wystąpienie RPO do Pełnomocnik Rządu ds. Równego Traktowania z 19 lutego 2019 r., XI.518.19.2019, dostęp pod adresem: <https://www.rpo.gov.pl/sites/default/files/Wyst%C4%85pienie%20do%20pe%C5%82nomocnika%20rz%C4%85du%20ds.%20r%C3%B3wnego%20traktowania%20Adama%20Lipi%C5%84skiego%20ws.%20rekomendacji%20EIGE.pdf>.

⁶ Sprawozdanie z realizacji „Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” - dane statystyczne za rok 2019, dostęp pod adresem: <https://www.gov.pl/web/rodzina/sprawozdania-z-realizacji-krajowego-programu-przeciwdzialania-przemocy-w-rodzinie>.

zjawiskiem uwarunkowanym płcią. Skala i charakter tego problemu w Polsce potwierdza tym samym założenie, które legło u podstaw Konwencji stambulskiej, że przemoc domowa, w nieproporcjonalnie większym stopniu dotycząca kobiety niż mężczyzn, jest przejawem strukturalnych nierówności między płciami. Zapobieganie jej przejawom mieści się tym samym w zakresie obowiązków państwa związanych z przeciwdziałaniem dyskryminacji ze względu na płeć (art. 33 Konstytucji RP).

Z zaniepokojeniem odnotowuję zatem brak uwzględnienia perspektywy płci w poddanych konsultacjom projekcie nowelizacji u.p.p.r. Przyjęte – neutralne płciowo – podejście do problemu przemocy domowej zdaje się pomijać naturę tego zjawiska, wyraźnie zorientowaną płcią sprawców i osób pokrzywdzonych, co potwierdzają m.in. powoływane w projekcie badania przeprowadzone na zlecenie Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej jeszcze w 2014 r., a także jego genezę, którą wiązać należy ze stereotypami na temat panujących stosunków społecznych i ról pełnionych w nich przez kobiety i mężczyzn. Stereotypy płciowe przyczyniać się mogą także do racjonalizacji, tym samym – usprawiedliwiania, przemocy domowej. Warto wskazać, że do podjęcia środków promujących zmianę społecznych i kulturowych wzorców zachowań w celu wyeliminowania uprzedzeń bazujących na stereotypach płci zobowiązuje Polskę nie tylko art. 12 Konwencji stambulskiej. Tożsamy obowiązek wynika także z innych instrumentów międzynarodowych, w tym zwłaszcza z art. 5 stanowiącej od ponad 40 lat element obowiązującego krajowego systemu normatywnego Konwencji w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 18 grudnia 1979 r. (Dz.U. z 1982 r. Nr 10 poz. 71; dalej jako: „Konwencja CEDAW”)⁷. Taka zmiana podejścia jest potrzebna – nadal blisko 10% społeczeństwa (ok. 3 mln osób) uznaje za normalne pewne zachowania przemocowe⁸.

W związku z tym zwracam uwagę Pani Minister na **konieczność zastosowania perspektywy płci w projektowanych zmianach w mechanizmie reakcji na przemoc w związkach bliskich oraz na wszelkie inne formy przemocy wobec kobiet również objęte Konwencją stambulską**, które nadal oczekują na zaadresowanie w ustawodawstwie, co czyni ochronę kobiet przed przemocą ze względu na płeć niepełną. Warto zauważyć, że taka rekomendacja pozostaje zbieżna z zaleceniami GREVIO, zawartymi w raporcie dotyczącym środków podjętych przez Polskę w związku z wdrażaniem postanowień Konwencji stambulskiej⁹.

⁷ Artykuł 5a): Państwa Strony podejmą wszelkie stosowne kroki w celu: a) zmiany społecznych i kulturowych wzorców zachowania mężczyzn i kobiet w celu osiągnięcia likwidacji przesądów i zwyczajów lub innych praktyk, opierających się na przekonaniu o niższości lub wyższości jednej z płci albo na stereotypach roli mężczyzny i kobiety.

⁸ *Ogólnopolska diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie*. Raport Kantar Polska dla Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej 2019, dostęp pod adresem: <https://static.im-g.pl/im/5/26198/m26198755,WYNIKI-BADANIA.pdf>.

⁹ GREVIO, Baseline evaluation report on Poland, dostęp pod adresem: https://www.coe.int/en/web/istanbul-convention/newsroom/-/asset_publisher/anInZ5mw6yX/content/grevio-publishes-its-first-baseline-report-on-poland-1?inheritRedirect=false&redirect=https%3A%2F%2Fwww.coe.int%2Fen%2Fweb%2Fistanbul-1

2. Niepełny zakres ochrony przed przemocą wobec kobiet motywowaną płcią

W tym miejscu chciałbym podnieść ograniczony zakres przedmiotowy zastosowania u.p.p.r. Koncentruje się ona bowiem jedynie na zagadnieniu przemocy w bliskich związkach. Powoduje to nieuwzględnianie w prawie, także w konsultowanym projekcie ustawy nowelizującej, i praktyce stosowania ww. przepisów ochronnych szerszej perspektywy analizowanego zjawiska, tj. innych form przemocy motywowanej płcią, doświadczanych przez kobiety tak w sferze prywatnej, jak i publicznej.

Takie podejście obowiązuje m.in. na gruncie Konwencji CEDAW¹⁰. Jak podkreśla Komitet ds. Likwidacji Dyskryminacji Kobiet (tzw. Komitet CEDAW), stanowiąca naruszenie postanowień tej umowy międzynarodowej przemoc wobec kobiet ze względu na płeć występuje we wszystkich przestrzeniach i sferach ludzkich interakcji, zarówno publicznych, jak i prywatnych. Obejmują one rodzinę, społeczność lokalną, przestrzeń publiczną, miejsce pracy, czas wolny, politykę, sport, ochronę zdrowia czy sferę edukacji¹¹.

Z kolei Konwencja stambulska, znajdująca zastosowanie do wszystkich form przemocy wobec kobiet, w tym przemocy domowej, która dotyka kobiety w nieproporcjonalnie większym stopniu, pod pojęciem „przemocy wobec kobiet” rozumie „wszelkie akty przemocy ze względu na płeć (...) zarówno w życiu publicznym, jak i prywatnym” (art. 3 lit. a). W tym duchu nakłada na państwa-strony obowiązek przyjęcia regulacji prawnych i innych rozwiązań, niezbędnych by promować i chronić prawa wszystkich, zwłaszcza kobiet, do życia wolnego od przemocy w sferze publicznej i prywatnej (art. 4 ust. 1), a także wdrożenia skutecznych, kompleksowych i skoordynowanych ogólnokrajowych strategii politycznych dotyczących zapobiegania wszystkim formom przemocy objętym jej zakresem (art. 7). Szczegółowe wskazówki realizacji tego obowiązku sformułował pod adresem Polski GREVIO w swym najnowszym raporcie.

Natomiast dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW (Dz. Urz. UE L 315, 14.11.2012, s. 57-73) wskazuje w motywie 17, iż „przemoc na tle płciowym jest rozumiana jako forma

[convention%2Fnewsroom%3Fp_p_id%3D101_INSTANCE_anInZ5mw6yX%26p_p_lifecycle%3D0%26p_p_state%3Dnormal%26p_p_mode%3Dview%26p_p_col_id%3Dcolumn-1%26p_p_col_count%3D2](https://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CEDAW/Shared%20Documents/1_Global/INT_CEDAW_GEC_3731_E.pdf).

¹⁰ UN Committee on the Elimination of Discrimination Against Women (CEDAW), General recommendation No. 19 Violence against women, dostęp pod adresem: https://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CEDAW/Shared%20Documents/1_Global/INT_CEDAW_GEC_3731_E.pdf oraz General recommendation No. 35 on gender-based violence against women, updating general recommendation No. 19, dostęp pod adresem: https://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CEDAW/Shared%20Documents/1_Global/CEDAW_C_GC_35_8267_E.pdf

¹¹ Zob. General recommendation No. 35 on gender-based violence against women, updating general recommendation no. 19, dostęp pod adresem: https://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CEDAW/Shared%20Documents/1_Global/CEDAW_C_GC_35_8267_E.pdf.

dyskryminacji oraz pogwałcenie podstawowych wolności ofiary i obejmuje przemoc w bliskich związkach, przemoc seksualną (w tym gwałt, napaść na tle seksualnym i molestowanie seksualne), handel ludźmi i niewolnictwo oraz różne formy krzywdzących praktyk, takie jak przymusowe małżeństwa, okaleczanie żeńskich narządów płciowych i tak zwane przestępstwa popełniane »w imię honoru«”.

Na potrzebę podjęcia działań ukierunkowanych na zwalczanie innych rodzajów przemocy wobec kobiet niż przemoc domowa wskazuje także najnowszy raport Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej na temat praw ofiar wybranych przestępstw. Z danych dotyczących Polski wynika, że we własnym domu przemocy fizycznej doświadczyło 15% respondentek, w mieszkaniu innej osoby – 16%, w szkole – 18%, w pracy – 6%, w sklepie lub restauracji – 22%, na ulicy, z kolei w parku lub w innym miejscu publicznym – 12% z nich¹².

Wobec wskazanych uwarunkowań zasadna jest rekomendacja, zbieżna z zaleceniami GREVIO, opracowania kompleksowej strategii przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć, odnoszącej się do wszystkich jej przejawów w sferze publicznej i prywatnej oraz uwzględniającej specyficzne uwarunkowania różnych grup kobiet (kobiet z niepełnosprawnościami, starszych, migrantek) i odpowiednie jej odzwierciedlenie w obowiązujących regulacjach prawnych. Powinna ona być przy tym skorelowana z Krajowym Programem Działań na Rzecz Równego Traktowania. Pragnę zauważyć, że znaczenia kompleksowej polityki równościowej, uwzględniającej wpływ różnych czynników na sytuację grup szczególnie narażonych na dyskryminację, w tym kobiet doświadczających przemocy motywowanej płcią, nie da się pominąć¹³.

3. Analiza i gromadzenie danych

Chciałbym podkreślić, że na gruncie wielu przepisów międzynarodowych, w tym Konwencji CEDAW¹⁴ i Konwencji stambulskiej, obowiązki państwa w przedmiocie przeciwdziałania i zwalczania przemocy domowej obejmują także gromadzenie niezbędnych statystyk i prowadzenie badań na temat tego zjawiska. Ta ostatnia wymaga, aby państwa na potrzeby realizacji jej postanowień gromadziły i analizowały dane statystyczne dotyczące wszelkich form przemocy, jej przyczyn i

¹² Zob. Fundamental Rights Survey, dostęp pod adresem: <https://fra.europa.eu/en/data-and-maps/2021/frs?mdq1=dataset>.

¹³ Por. GREVIO, Baseline evaluation report on Poland..., op. cit.

¹⁴ UN Committee on the Elimination of Discrimination Against Women (CEDAW), General recommendation No. 19 Violence against women, dostęp pod adresem: https://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CEDAW/Shared%20Documents/1_Global/INT_CEDAW_GEC_3731_E.pdf oraz General recommendation No. 35 on gender-based violence against women, updating general recommendation No. 19, dostęp pod adresem: https://tbinternet.ohchr.org/Treaties/CEDAW/Shared%20Documents/1_Global/CEDAW_C_GC_35_8267_E.pdf

skutków, a także regularnie poddawały swoje strategie ewaluacji (art. 11). Dane te powinny być gromadzone w odpowiednim podziale i w regularnych odstępach czasu, w odniesieniu do wszystkich przypadków przemocy fizycznej, psychicznej, seksualnej i ekonomicznej wobec kobiet. Raport wyjaśniający do Konwencji podkreśla, że gromadzenie i analiza danych dotyczących zjawiska przemocy wobec kobiet jest kwestią o fundamentalnym znaczeniu, pozwalając na bieżąco doskonalić system wsparcia osób pokrzywdzonych i monitorować dynamikę i skalę zjawiska przemocy wobec kobiet¹⁵.

Obecnie funkcjonujące w Polsce rozwiązania w zakresie gromadzenia i analizy danych są dalece niewystarczające. Nie pozwalają one na ocenę w skali rocznej m.in. ogólnej liczby kobiet-ofiar aktów poszczególnych rodzajów przemocy w bliskich związkach (tj. fizycznej, psychicznej, seksualnej i ekonomicznej) popełnianych przez mężczyzn czy liczby zabójstw, których ofiarą była kobieta, a sprawcą – jej partner/mąż. Potwierdzają to odpowiedzi otrzymane przez Rzecznika Praw Obywatelskich z Ministerstwa Sprawiedliwości¹⁶ oraz Komendy Głównej Policji¹⁷ w związku z prośbą o informacje dotyczące gromadzonych danych na temat kobietobójstwa. Przyjęte metody gromadzenia danych nie uwzględniają bowiem specyfiki zjawiska przemocy w związkach bliskich, w tym – relacji między ofiarą a sprawcą, co powoduje, że systemy gromadzenia danych o tym zjawisku przez organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości są niekompatybilne i uniemożliwiają tworzenie niezbędnych zestawień. Wskazuje na to także ocena ekspertów Europejskiego Instytutu ds. Równouprawnienia Kobiet i Mężczyzn (EIGE)¹⁸, w sytuacji, gdy relacja pomiędzy ofiarą a sprawcą przemocy w bliskich związkach powinna być odnotowywana w statystykach jako jedna z obowiązkowych zmiennych na wszystkich etapach postępowania karnego. W efekcie polskie organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości osiągają w pełni tylko jeden z trzynastu wskaźników efektywnego gromadzenia danych statystycznych dotyczących zjawiska przemocy wobec kobiet w bliskich związkach.

Rekomendowane byłoby wprowadzenie takich zmian do u.p.p.r., które zniwelują wskazane wyżej niedostatki funkcjonującego w Polsce systemu gromadzenia danych na temat przedmiotowego przestępstwa. Wytyczne w tym zakresie zawiera raport GREVIO, zdecydowanie zachęcający polskie władze do rozszerzenia zakresu informacji zbieranych przez organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości w celu uwzględnienia wszelkich form przemocy wobec kobiet i zapewnienia, że takie dane są agregowane według płci, wieku i związku między ofiarą a sprawcą, a także do podjęcia środków w celu harmonizacji

¹⁵ Zob. Explanatory Report to the Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence, Istanbul, 11.V.2011, pkt 74-77, dostęp pod adresem: <https://rm.coe.int/16800d383a>.

¹⁶ Pismo z dnia 05 lutego 2021 (znak: DSF-II.053.1.2021).

¹⁷ Znak pisma WK-WOI-/803/21.

¹⁸ EIGE, Data collection on intimate partner violence by the police and justice sectors: Poland, published July 2018, dostęp pod adresem: <https://eige.europa.eu/publications/data-collection-intimate-partner-violence-police-and-justice-sectors-poland>

systemów gromadzenia powyższych danych przez właściwe organy. Wydaje się, że dodanie projektem ustawy nowelizującej u.p.p.r. do zakresu danych przetwarzanych przez zespoły interdyscyplinarne kryterium „stosunku pokrewieństwa” między osobą doznającą przemocy domowej i ją stosującą nie czyni zadość temu postulatowi. Nie jest bowiem adekwatne do odnotowania relacji przemocowej pozbawionej przymiotu pokrewieństwa, a więc na przykład między byłymi małżonkami. W odniesieniu do osób stosujących przemoc i nią dotkniętych należałoby także rejestrować dane dotyczące ich płci, w celu bezpośredniego uwzględnienia i monitorowania perspektywy płci w przypadku przemocy domowej, a także niepełnej sprawności. Dodanie tej cechy do wykazu danych, o którym mowa w art. 9c u.p.p.r., wraz z wymienionym w nim aktualnie kryterium wieku, pozwoli na podniesienie poziomu ochrony kobiet z grup szczególnie wrażliwych – kobiet starszych i kobiet z niepełnosprawnościami. Będzie tym samym działaniem komplementarnym wobec tych realizowanych przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w ramach projektu predefiniowanego nr 3 pt. „Przeciwdziałanie przemocy wobec osób starszych i niepełnosprawnych”, finansowanego ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego 2014-2021, którego celem jest poprawa systemu zapobiegania przemocy wobec osób starszych i niepełnosprawnych w Polsce.

Na zakończenie pragnę zapewnić, że podzielam w pełni dostrzeżoną konieczność wprowadzenia zmian do przepisów z zakresu przeciwdziałania przemocy mających na celu świadczenie bardziej skutecznej pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej. Odnosząc się z zadowoleniem do podjęcia przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej inicjatywy wychodzącej naprzeciw tej konieczności wyrażam nadzieję, iż będzie ona doskonałą okazją nie tylko do wzmocnienia i zapewnienia większej efektywności mechanizmowi ochrony przed przemocą w związkach bliskich, w szczególności – przemocą wobec kobiet ze względu na płeć, ale także do dostosowania aktualnie obowiązujących rozwiązań u.p.p.r. do międzynarodowych zobowiązań Rzeczypospolitej Polskiej, potwierdzając dążenie władz Rzeczypospolitej Polskiej do zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa prawnego kobietom doświadczającym tego jednego z najbardziej dotkliwych przejawów dyskryminacji ze względu na płeć.

Z poważaniem,

Marcin Wiącek

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/